



15.2.2023

Maa- ja metsätalousministeriö
Saaristoasiain neuvottelukunta

Ympäristöministeriön lausunto saaristolain päivittämistarpeiden arviomuistiosta

Maa- ja metsätalousministeriö on pyytänyt ympäristöministeriön lausuntoa saaristolain päivittämistarpeiden arviomuistiosta ja antanut lisäaikaa lausunnon toimittamiseen helmikuun 2023 loppuun. Ympäristöministeriö kiittää tästä mahdollisuudesta ja esittää lausuntonaan seuraavaa.

Puiteluontoinen Laki saariston kehityksen edistämisestä annettiin 1981 pääasiassa turvaamaan vakituisen asutuksen elinkeinoja, liikenneyhteyksiä ja palveluita saariston väestön vähentyessä. Toimintaympäristö ja muu lainsäädäntö ovat tämän jälkeen muuttuneet paljon, mutta saaristolaki on pääosin pysynyt ennallaan ja jäänyt näin ajastaan jälkeen.

Arviomuistiossa esitellään pykäläkohtaiset muutostarpeet ja vaihtoehdot tavoitteena lain päivittäminen. Lain lähtökohtien arviota muistioon ei sisälly.

Saariston asukkaiden määrä on viime aikoina lisääntynyt monipaikkaisen asumisen ja etätyön yleistymisen myötä. Maankäyttö- ja rakennuslaki, alueiden kehittämisen lainsäädäntö ja rahoitusvälineet sekä luonnon- ja ympäristönsuojelun lainsäädäntö ja rahoitusvälineet ovat nykyisin tehokkaita välineitä myös saariston alueidenkäytön ohjaukseen, elinkeinojen kehittämiseen ja luonnon- ja ympäristönsuojeluun.

Ympäristöministeriö katsoo, että sektorikohtaisista asioista, kuten alueidenkäytöstä tai luonnonnsuojelusta voidaan ja on vaikuttavampaa säätää kyseisen hallinnonalan lainsäädännössä.

Lain tarkoitusta ja fokusta tulisi pohtia laajemmin nykytilanteesta ja nykyisestä toimintaympäristöstä käsin. Tulee selvittää mitä lisäarvoa saaristolaki tuo ja millä mallilla edetään.

Saaristolain rakennetta ja sisältöä tulisi tarkastella nykyisen perustuslain lähtökohdista. Sisällön osalta tulisi arvioida, ovatko erityisolosuhteet kaikilta osin relevantti peruste yhdenvertaisuuden vaatimuksesta poikkeamiselle.



Lain mahdollisessa päivittämisessä on otettava huomioon nykyisten sektorilainsäädäntöjen ja rahoitusvälineiden lisäksi muuttunut toimintaympäristö, megatrendit ja suuret uhat. Keskeisiä näistä ovat monipaikkaisuus, luonnon monimuotoisuuden säilyttäminen ja hiilinegatiivisuustavoite, kansallinen turvallisuus ja huoltovarmuus sekä sitoumukset, joiden toteuttamiseen Suomi on kansainvälisesti sitoutunut.

Alueidenkäytön lainsäädäntöä uudistetaan parhaillaan ympäristöministeriössä. Saaristoasiain neuvottelukunnan osallistuminen työhön olisi tärkeää. Alueidenkäytön uudistettu lainsäädäntö tulee ottaa huomioon saaristolakia uudistettaessa.

Maankäyttö- ja rakennuslain mukainen merialuesuunnitelma tulee ottaa huomioon saaristolain päivittämisessä ja mahdollisesti nimetä se huomioon otettavaksi lakia sovellettaessa. Ympäristöministeriössä valmistuu tänä vuonna merialuesuunnitelmaan ja laajaan sidosryhmäyhteistyöhön perustuva Rannikkostrategia, joka tulee myös ottaa huomioon.

Arviomuistiossa nostetaan esiin ympäristönhoitoavustuksen myöntöperusteiden laajentaminen. Ympäristöministeriö katsoo, ettei tuen myöntöperusteita tule laajentaa. Avustus on ympäristöhallinnon toimialalla, joten tuettavien toimenpiteiden on tarkoituksenmukaista noudattaa ympäristöministeriön toimintoja ja tavoitteita. Määräraha on ollut myös hyvin pieni. Ympäristönhoitoavustuksen myöntämisedellytyksistä ja –menettelyistä saattaisi olla tarpeen säätää asetuksella.

Juhani Damski
Kansliapäällikkö

Tiina Tihlman
Neuvotteleva virkamies

VN/27468/2021-YM-61

Seuraavat henkilöt ovat allekirjoittaneet tämän asiakirjan sähköisesti /

Följande personer har undertecknat denna handling elektroniskt /

This document has been signed electronically by the following persons: